

voorhof, waar ook de verlangende harten van heidenen het aardse vergeten en in godvruchtigheid den éenen, waren God naderen willen, zijn marktkramen opgeslagen, hebben wisselaars hun tafeltjes neergezet, om het vreemde geld tegen het in den tempel geldige in te wisselen, en daarnaast is de plaats van de offerdieren, die daar ten verkoop staan. Woest marktruoer schalt hen tegen en in het plechtig, statig feestlied, dat van uit den tempel hierheen klinkt, mengt zich het loeien van de runderen, het blaten van de schapen en het rinkelen van het geld op de tafeltjes, mengt zich ook het gillend gekrijsch van de handelaars, die hun waar aanprijzen en het loven en bieden bij de kramen.

En de Heer ziet op al dat woelen.

In zijn oogden vlamt een heilige toorn.

En Zijn hand grijpt naar het touw op den grond.

Als een ratelende donderslag schalt zijn stem in den voorhof: „Neemt deze dingen van hier weg; maakt niet het huis Mijns Vaders tot een huis van koophandel.”

Met een geesel van touw in zijn hand drijft Hij ze uit den tempel, met hun schapen, ossen en duiven, en de tafels der wisselaars keert Hij om. In enkele minuten is de voorhof van hen gezuiverd.

Stil staat de schare. In het geweten der menschen spreekt een stem: Hij heeft recht. En in hun hart leeft de vraag: Is Hij een profeet? Is Hij meer dan een profeet? Nog durft niemand die vraag uitspreken; niemand in de schare, die zich willoos laat voeren door de leiders.

Ontzet zien de jongeren naar Zijn snelle tucht-oefening en in hun ziel weerklinkt het oude, verheven psalmwoord: „De ijver van Uw huis

heeft mij verslonden.” Zal ook Hem die brandende, heilige ijver brengen in kamp en nood en zal ze Zijn ondergang worden?

In toenemenden schrik staren de naderijlende priesters op de hooge Gestalte, die in het heiligdom staat als een heerscher, die alleen te gebieden heeft. Zij waren tot dusver de beschermers van het heiligdom geweest en hadden deze tempel-ontheiliging geduld. Dat bracht hen immers gewin: de tienden van alles, wat verkocht werd en het plaatsgeld van de kooplieden en de wisselaars.

Daar grijpen ze den moed, om met de vraag te komen: „Wat teeken toont Gij ons, dat Gij deze dingen doet?” Naar Zijn volmacht durven ze Hem vragen, waar toch het recht, Gods heilige wet, luid en onweerstaanbaar voor Hem spreekt.

Met een kort antwoord zendt Hij de vragers heen. En zij wagen het niet, nog langer bij Hem aan te dringen. Voelen zij misschien iets van schaamte over eigen gedrag?

Nog komt het niet tot een openlijke breuk. Maar de Heer weet: De breuk moet komen met den strijd, en Hij weet ook, hoe die strijd zal eindigen, waar de wachters in het heiligdom de zijde van de tempelschenners hebben gekozen.

„Breekt dezen tempel, en in drie dagen zal Ik dien oprichten.”

Verwonderd zien ze Hem aan. Ze verstaan Hem niet. Daar probeeren ze, met Hem een twist-gesprek te beginnen.

Maar Hij wendt zich van hen af.

Dat is het einde van Zijn eerste verschijning als Koning in de koningsstad.

Hij is gekomen tot het Zijne.

Maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen.

DE MEISJESVEREENIGING ALS UITING VAN KRITIEK.

HET is niet onwaarschijnlijk, dat de lezeressen, wanneer ze dit opschrift lezen, zullen zeggen: „o maar, *natuurlijk* is dit een drukfout. Het moet zijn: de M. V. als *voorwerp* van kritiek.” En dan roepen ze in haar herinnering terug uitingen uit vroeger tijd, maar ook van zeer recenten datum, en niet neergepend door den eersten den besten, die kortweg *alle* vereenigingsleven van de vrouw, tenzij het ligt op filantropisch terrein, veroordeelen.

Nu hoop ik hierover later nog wel eens een en ander te zeggen.

Doch voor ditmaal was het heusch mijn bedoeling, de M. V. te beschouwen als *uiting* van kritiek, en de leden, om het eens wat sterk uit

te drukken, als „opstandigen” in den zin, die mevrouw Van Ammers-Küller aan dit woord gaf.

Feministen dus?

Voor ik hierop een antwoord geef, wil ik duidelijkheidshalve even vastleggen, dat ik het woord „meisjesvereenigingen” hier bezig als soortnaam voor *al* die vereenigingen, die in meerder of mindere mate bedoelen de intellectueele ontwikkeling van het meisje te bevorderen. Dit intellectueel dan ook weer genomen in niet al te volstrekten zin. Dus: niet enkel den Bond van M. V. op Ger. Gr., doch evenzeer het Nederl. Verb. van Chr. M. V., en verder iedere vereeniging, die de geestelijke ontwikkeling van haar leden beoogt.

Hoe en waarom zijn die vereenigingen er gekomen?

Waarom was men niet tevreden meer met bij elkaar te zijn, en te naaien voor de armen of de zending? Waarom naast de Union en de Chr. Jonge Vrouwen Bond nog weer een andere organisatie? Die vereenigingen werkten toch goed? En het bezig-zijn voor anderen is toch voor de vrouw, 'n begeerens- en behartigenswaardige taak?

Ongetwijfeld. Ik zou niet graag al die andere vereenigingen zien verdwijnen. Maar ze gaven niet, wat de jonge meisjes van *onzen* tijd zoozeer van noode hebben: voorlichting inzake allerlei verschijnselen op het breede maatschappelijke terrein, die inwerken op het leven van de vrouw; toetsing van die verschijnselen aan Gods Woord.

Het vrouwenleven van nu en van voor vijf en twintig, of wilt ge: vijftig jaar, verschilt zoo heel veel van elkaar, al heeft ook Puk uit „De Opstandigen” gelijk, dat we in ons diepste hart niet zooveel anders zijn dan onze tantes en oud-tantes. In *wezen* niet, doch in de *uiting* van dat wezen wel.

Het is hier niet de plaats, de oorsprong van de vrouwenbeweging in het breede te schetsen. Alleen dit: er kwam onder de vrouwen omstreeks het midden der vorige eeuw een ontwaking, die, o zeker, leidde tot velerlei verkeerde uitwassen; die te vaak vergat dat man en vrouw in wezen verschillend zijn, maar waarbij toch, gelijk Prof. Bavinck dit erkent in zijn bekende boek, op den voorgrond stond het ideëele doel, om de vrouw door verstandelijke, zedelijke, nationale opvoeding op te heffen, haar gezichtskring te verruimen, deel te doen nemen aan de hedendaagsche cultuur, en door haar medewerking de zedelijke waarden der menscheit te verhoogen.

En nu is het wel begrijpelijk, dat men in christelijke kringen langen tijd zeer gereserveerd stond tegenover deze beweging, wijl er in haar veel revolutionaire elementen scholen, maar het is ook te bejammeren, dat men daar vooral, zoo niet enkel, het oog had op het verkeerde in die beweging, en niet begreep, dat de veelal veranderde maatschappelijke omstandigheden ook een verandering voor de vrouw met zich mee brachten. Aan de ééne zijde vermindering van werk, doordat eerst de machine (denk b.v. aan de naaimachine), later de fabriekmatige bereiding van allerlei grondstoffen en levensbehoeften, haar allerlei arbeid uit handen nam; — aan de andere zijde vraagstukken van allerlei aard, diep ingrijpend ook in het leven der vrouw, die ze niet meer zonder aandacht voorbij kon zien, en die ze toch niet bij machte was goed te verstaan, laat staan op te lossen.

Wanneer toen de christenen van jaren en erva-

ring hadden begrepen, dat ze in dezen leiding hadden te geven; dat ze niet konden volstaan met afkeuren en afbreken, maar moesten opbouwen naar eisch van het beginsel, hoe heerlijk zou dit voor de jongeren geweest zijn!

Nu moesten die jongeren veelal zelf zien, hoe ze terecht kwamen. Nu was het onder *hen*, dat de vraag opkwam: op welke wijze kunnen we meerder inzicht krijgen en in de maatschappelijke verhoudingen en vraagstukken, en in de beginselen, waarnaar deze beoordeeld moeten worden?

Het feit, dat die vragen leefden, niet in het hart van een enkele, bijzonder begaafde, of bijzonder vooruitstrevende, doch in veler harten, bracht hen te zamen. Eerst enkelen; een klein getal, een enkele vereeniging.

En die enkelen ondervonden tegenstand; scherpe tegenkanting soms. Doordat hun hunkeren naar meer licht evenmin begrepen werd als het gewicht van velerlei verandering op het breede terrein van het leven.

Men zag in dit samenkomen van jonge meisjes, *niet* om te naaien en te breien; *niet* om te zingen, doch om met elkaar te bespreken Gods Woord; Zijn leidingen met Kerk en Volk; het maatschappelijk gebeuren: een willen-zijn als de man. Een naäpen van wat jonge mannen in *hun* vereenigingen deden; een loslaten van de bescheidenheid, die is het sieraad der vrouw.

Maar de beweging was niet te keeren. Vooral niet meer, toen de groote oorlog heel de maatschappij omzette; de vrouw riep naar posten, nooit door haar bezet; haar eenvoudig niet meer missen kon op kantoor, fabriek en in werkplaats.

De enkelen werden velen. Gelukkig waren er anderen, die begrepen, die leiding wilden en konden geven.

Doch ook: er bleven ouderen, die slechts noodgedwongen hun inzichten veranderden. Die niet begrepen het gewicht der nieuwe jeugdbeweging.

Wanneer niet de maatschappelijke ontwikkeling en omzetting in onze dagen zoo snel ging, zoo niet te keeren was, ik geloof, dat ook de omzetting van denkbeelden in onze kringen méér tijd zou hebben gevorderd.

Het is om haar ingaan tegen die verouderde inzichten; tegen dit beschouwen van ons vereenigingsleven als een gevolg van revolutionaire denkbeelden; tegen dit begrenzen van de taak der vrouw binnen te enge perken, dat ik het oprichten van onze M. V., zooals we die heden kennen, noemde: een uiting van kritiek.

Hoewel ik grif toegeef, dat het afbrekend element in deze kritiek veel minder sterk was dan het opbouwend.

J. M. W.—W.